

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 14 marca 2023 r.

Wydział Polityki Społecznej
PS-II.431.2.1.2023

Pani
Marta Waszkiewicz
Kierownik
Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej
ul. Konopnickiej 4
12-230 Biała Piska

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białej Piskiej (ul. Konopnickiej 4, 12-230 Biała Piska; REGON: 510 931 459; NIP: 849- 14-34-691).

W czasie prowadzenia kontroli a także w okresie objętym kontrolą funkcję Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej sprawowała **Pani Marta Waszkiewicz** zatrudniona w MGOPS Biała Piska na stanowisku Kierownika od dnia 1 października 2021 r.

(dowód: akta kontroli: 12, 16)

Kontrolę przeprowadził kontroler:

Paulina Sigiel – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego w Delegaturze Urzędu w Ełku;

- legitymacja służbowa nr 41/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 10 stycznia 2024 roku nr FK-IV.0030.24.2023 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białej Piskiej.

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 7 lutego 2023 roku do 20 lutego 2023 roku.
Odnotowano ją - pod pozycją 1/2023 – w książce kontroli zewnętrznych prowadzonych w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białej Piskiej.

(dowód: akta kontroli: 46)

Kontrola prowadzona była w trybie hybrydowym:

- w dniach 7 lutego 2023 r. oraz 13 - 20 lutego 2023 r. bez osobistej obecności kontrolera w siedzibie jednostki kontrolowanej, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych.

- w dniach 8 – 10 lutego 2023 r. w czasie których kontroler prowadził swoje czynności w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Rozpoczęcie kontroli nastąpiło podczas wideokonferencji, w trakcie której okazano legitymację służbową kontrolera, poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Upoważnienie kontrolera do kontroli zostało przekazane do kontrolowanej jednostki za pośrednictwem e-PUAP. Kontrola zakończona została spotkaniem z Kierownikiem, w czasie którego kontroler przekazał wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformował o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.2.1.2023.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- okres objęty kontrolą

kontrolą objęto okres zasiłkowy 2021/2022 (od 1 października 2021 roku do 30 września 2022 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 190) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r.

o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 1205 ze zm.) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się pozytywnie.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu funduszu alimentacyjnego za kwartał IV 2021 roku oraz kwartał I, II i III 2022 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

a) W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2021/2022 (od 1 października 2021 roku do 30 września 2022 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **297 172,18 zł (776 świadczeń)**.

b) Ogółem kwota zwrotów od dłużników z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2021/2022 (od 1 października 2021 roku do 30 września 2022 roku) - wynosiła **117 404,62 zł**, co stanowiło **39,51 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.

c) Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2022 roku – wynosiło **5 227 302,00 zł**.

d) Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w gminie kontrolowanej, stanowił:

a. **9 698,72 zł** - w IV kwartale 2021 roku;

b. **19 144,16 zł** - w okresie I, II i III kwartału 2022 roku.

Organ właściwy jednostki kontrolowanej - z uzyskanego dochodu (w trybie art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) w okresie IV kwartału 2021 roku na realizację zadań w rozdziale 85502 przeznaczył kwotę **8 431,00 zł**, natomiast w I, II i III kwartale 2022 roku przeznaczył na ten cel kwotę w wysokości **18 693,00 zł**.

(dowód: akta kontroli: 19, 23, 26-29)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Biała Piska liczy około 10 980 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Burmistrz Miasta Biała Piska.

Działania kontrolne wykazały, że na podstawie wydanych upoważnień przez Burmistrza Miasta Biała Piska zadania te realizuje MGOPS Biała Piska. Decyzje z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez organ właściwy tj. przez Burmistrza Miasta Biała Piska.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu nadanego Uchwałą nr LV/319/2022 Rady Miejskiej w Białej Piskiej z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie nadania Statutu Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej.

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli Statut jednostki określał, że MGOPS w Białej Piskiej działa w oparciu o przepisy ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (§ 2 pkt. 8).

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej – na dzień rozpoczęcia kontroli – określał Regulamin Organizacyjny Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 5/2021 z dnia 26 lipca 2021 r. Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej. Regulamin ten został zmieniony Zarządzeniem 10/2022 Kierownika Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej z dnia 10 października 2022 r.

Analiza Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka wykazała, że był on aktualny w zakresie kontrolowanych zadań.

(dowód: akta kontroli: 12, 17)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zadania te realizował pracownik zatrudniony na stanowisku referenta (pracownik zatrudniony jest na pełen etat, z czego kontrolowane działania realizuje w 0,5 etatu). Ww. pracownik bezpośrednio podlega

Kierownikowi MGOPS. Zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych.

W dniu rozpoczęcia kontroli pracownik zajmujący się, między innymi, realizacją kontrolowanych zadań posiadał aktualny zakres czynności.

Ponadto – na dzień rozpoczęcia kontroli – pracownik realizujący kontrolowane zadania posiadał stosowne upoważnienia Burmistrza Miasta Biała Piska do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu funduszu alimentacyjnego. Kierownik MGOPS posiadał upoważnienie Burmistrza Miasta Biała Piska do prowadzenia postępowań w sprawach funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

W okresie objętym kontrolą pracownik wykonujący zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów uczestniczył w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu jego wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań. Udział w szkoleniach potwierdzał sporządzony wykaz podpisany przez Kierownika MGOPS oraz certyfikaty.

(dowód: akta kontroli: 18, 25-26, 31)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej ma swoją siedzibę w wolnostojącym, dwupiętrowym budynku przy ul. Konopnickiej 4. MGOPS mieści się na II piętrze, ale budynek posiada podjazdy i windę. Zadania związane z funduszem alimentacyjnym realizowane są w jednym pomieszczeniu o powierzchni ok. 50 m². W pomieszczeniu tym pracuje jeszcze dwóch innych pracowników m.in. realizujących zadania z zakresu świadczeń rodzinnych. Stanowiska pracy są wyposażone w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. W holu obok pokoju pracownika funduszu alimentacyjnego wyznaczone są miejsce dla interesantów umożliwiające wypełnianie dokumentów.

Z pisemnej informacji Kierownika MGOPS wynika, że wywiady przeprowadzane są w siedzibie MGOPS w wydzielonym do tego celu pomieszczeniu. Wywiady przeprowadzane są z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych oraz zachowaniem poufności tj. bez obecności osób trzecich.

(dowód: akta kontroli: 15-16)

Podczas czynności kontrolnych przesłano kontrolerowi umowę potwierdzającą wykupienie licencji na oprogramowanie ZETO Spółka z. o. o. z siedzibą w Koszalinie do obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ustalono, że pracownik merytoryczny posługiwał się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(dowód: akta kontroli: 14)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 2057 ze zm.) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich pięciu biur informacji gospodarczych informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do pięciu biur tj.:

1. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A (KRD BIG) – od dnia 02.03.2016 r.
2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (KBIG) – od dnia 10.10.2016 r.
3. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (ERIF BIG) – od dnia 02.12.2015 r.
4. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. (BIG InfoMonitor)- od dnia 31.03.2009 r.
5. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych (KIDT) – od dnia 25.01.2018 r.

(dowód: akta kontroli: 15)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Kierownika MGOPS wynika, że w okresie objętym kontrolą MGOPS w Białej Piskiej nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 15)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej prowadził:

- **56 postępowań** administracyjnych w sprawach związanych z rozpatrzeniem wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (decyzje przyznające).

W kontrolowanym okresie nie prowadzono postępowań dotyczących odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

- **22 postępowania** administracyjne w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (w tym: 12 postępowań zakończonych wydaniem decyzji o uchylaniu się od zobowiązań alimentacyjnych, 7 postępowań umorzonych oraz 3 błędnie wszczęte postępowania).

- **1 postępowanie** administracyjne w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 34)

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej podejmował działania wobec **100** dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **58** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Burmistrz Miasta Biała Piska;
- **32** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy;
- **10** dłużników alimentacyjnych dla których nie można ustalić organu właściwego.

(dowód: akta kontroli: 33)

W okresie objętym kontrolą do Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w trybie art. 3 ust. 1, nie wpłynęły też żadne wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w trybie art. 3 ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białej Piskiej nie złożono wniosków dotyczących rozłożenia na raty kwoty zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego lub świadczeń nienależnie pobranych.

Z informacji otrzymanych od Kierownika MGOPS w Białej Piskiej Ośrodek przekazał informację do biur informacji gospodarczej wobec 61 dłużników.

(dowód: akta kontroli: 13)

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolera spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez MGOPS w Białej Piskiej w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **8 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **10** postępowań administracyjnych, zakończonych wydaniem decyzji w tym:

- **6** spraw w których prowadzono **6 postępowań** administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **1** sprawa dotycząca ustalenia wysokości nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich zwrotem, w której prowadzono **3 postępowania** administracyjne - zakończone wydaniem decyzji orzekającej o wysokości nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich zwrotem.
- **1 sprawa** związana z uznaniem dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz w zakresie dalszego podejmowania wobec niego działań, w których prowadzono **1 postępowanie** administracyjne - zakończone wydaniem decyzji administracyjnej.

(dowód: akta kontroli: 35, 38-39)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **7 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących **7** dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **3 dłużników**, dla których organem właściwym był Burmistrz Białej Piskiej;
- **4 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli 36-37)

VI. Ustalone uchybienia

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

- **uchybiecie niemające wpływu na kontrolowaną działalność tj.**
 1. brak w pouczeniu decyzji o ustaleniu nienależnie pobranych świadczeń i żądaniu ich zwrotu informacji o możliwości spłaty zaległości, t.j.: potrącenie ze świadczeń przysługujących/ na raty/odroczenia spłaty lub umorzenie świadczeń nienależnie pobranych.

Dotyczy decyzji: MGOPS.520.37.2.2021

(dowód: akta kontroli: 39)

Skutek ustalonych uchybień:

W ww. sprawie negatywnymi skutkami dla jednostki kontrolowanej jest nie wykonanie ciążącego na jednostce obowiązku ustawowego.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i ocenę wnoszę o:

1/ uzupełnienie w pouczeniu decyzji o ustaleniu nienależnie pobranych świadczeń i żądaniu ich zwrotu informacji o możliwości spłaty zaległości poprzez potrącenie ze świadczeń przysługujących/ rozłożenia na raty/odroczenia spłaty lub umorzenia świadczeń nienależnie pobranych.

Proszę Panią o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
*Artur Chojecki***